

از عادی سازی روابط باکو-ایروان حمایت می‌کنیم

رئیس‌جمهور آمریکا در نامه‌ای به همتای خود از جمهوری آذربایجان ضمن ابراز خرسندی از تصمیم باکو و ایروان برای امضای معاهده صلح، تأکید کرد که ایالات متحده از عادی سازی روابط و صلحی پایدار میان جمهوری آذربایجان و ارمنستان حمایت می‌کند. جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا در نامه‌ای به «الهام علی اف» رئیس‌جمهور آذربایجان نوشت: «من از پیشرفت مستمر کشور شما و ارمنستان در جهت انعقاد یک توافقنامه صلح که در خدمت عادی سازی روابط بین دو کشور است، ابراز خرسندی می‌کنم». بایدن در ادامه این نامه تأکید کرد: «من می‌خواهم به شما اطمینان دهم که ایالات متحده آماده است تا از دستیابی به صلح پایدار میان آذربایجان و ارمنستان حمایت کند؛ توافقی که می‌تواند در نهایت به مناقشه چندصدها ساله پایان دهد». بایدن با اشاره به دستاوردهایی که این توافق صلح به همراه خواهد داشت، نوشت: «توافقنامه صلح علاوه بر تضمین حاکمیت و تمامیت ارضی آذربایجان، کل منطقه را متحول خواهد کرد و امکان تجارت، سرمایه‌گذاری و ارتباط بیشتر بین اروپا و آسیای مرکزی را فراهم می‌کند.»

ژنرال ویتنامی رئیس‌جمهور شد

«لونگ کونگ» ژنرال ارتش ویتنام توسط مجمع ملی جمهوری سوسیالیستی این کشور به عنوان رئیس‌جمهور جدید انتخاب شد. کونگ که از سال ۲۰۱۱ عضو حزب کمونیست ویتنام شد، کار خود را به عنوان چهاردهمین رئیس‌جمهور این کشور آغاز کرد. طی ۱۸ ماه اخیر، او چهارمین نفری است که این سمت را بر عهده گرفته است. کونگ ۶۷ ساله جایگزین «نون لام» شد که حتی پس از منسوب شدن رسمی به عنوان «دبیرکل حزب حاکم کمونیست» در ماه آگوست، در مقام ریاست جمهوری باقی مانده بود. طبق قوانین ویتنام، نقش دبیرکل قدرتمندترین منصب در این کشور است و ریاست جمهوری یک نقش عمدتاً تشریفاتی است. کونگ که بیش از چهار دهه در ارتش ویتنام خدمت کرده، از سال ۲۰۲۱ عضو دفتر سیاسی حزب کمونیست بوده است.

اینجا سرزمین شما نیست

یک سناتور استرالیایی پس از حضور چارلز سوم پادشاه انگلیس در صحن پارلمان استرالیا، خطاب به وی در حضور جمع فریادهای اعتراض آمیزی سر داد و گفت که استرالیا متعلق به انگلیس نیست. لیدیا تورپ سناتور مستقل استرالیایی پس از پایان سخنرانی چارلز سوم در پارلمان استرالیا وارد راهروی تالار شد و فریادهای اعتراض آمیزی را بر سر پادشاه انگلیس سر داد. در ویدئویی که روزنامه گاردین منتشر کرده است، این سناتور بومی استرالیا اعتراض‌های خود را با این جملات آغاز کرد: «شما پادشاه ما نیستید، شما فرمانروایستید. شما تک‌نسل کشی علیه مردم ما شدید». در حالی که مأموران امنیتی پس از شروع فریادهای تورپ به او نزدیک شده بودند تا مانع نزدیک شدنش به چارلز سوم شوند، این سناتور ادامه داد: سرزمین ما را پس بدهید. آنچه از ما نزدیکی را به ما برگردانید. وی با اشاره به نسل کشی بومیان استرالیا توسط مستعمره‌نشین‌های انگلیسی، افزود: استخوان‌ها، جمجمه‌ها، پچه‌ها و مردم ما. شما سرزمین ما را نابود کردید. شما آدمکش هستید. اینجا سرزمین شما نیست.

از ایران هراسی به عنوان ابزاری برای مقابله و کشمکش با حزب حاکم عدالت و توسعه استفاده کرده‌اند. هاکان فیدان، رئیس اطلاعات ترکیه، یکی از نزدیکان مورد اعتماد رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهوری ترکیه، در جریان گفت‌وگوهای صلح با شبه‌نظامیان کرد (پ.ک.ک) در رأس حملات جنبش گولن قرار داشت. گولن پ.ک.ک را تهدیدی ماهوی برای جنبش خود می‌دید؛ به‌ویژه در مناطق کردنشین جنوب شرق ترکیه. بنابراین می‌شود گفت که اولین برخورد میان گولن و اردوغان، شاید به‌طور کاملاً غیرمنتظره، فوریه ۲۰۱۲ بر سر مسئله کردها رخ داد. داستان از این قرار بود که در پی نخستین دور از مذاکرات سازمان اطلاعات ترکیه و پ.ک.ک در سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۰۸ که سرانجام به مذاکرات صلحی ختم شد که اکنون شکست خورده، فیدان برای ارائه توضیحات درباره این مذاکرات که مخالفان آن را «مذاکرات اسلو» می‌خواندند، برای شهادت به دادگاه فرا خوانده شد. فیدان به توصیه اردوغان تصمیم گرفت که شهادت ندهد، چراکه اردوغان اعتقاد داشت بخشی از دستگاه قضایی و دادستانی با گولنیست‌ها در ارتباط هستند. این باور چندان هم بیراه نبود چراکه چندی بعد دادستان این پرونده به دلیل مظنون بودن به ارتباط با گولنیست‌ها از ترکیه فرار کرد. از این زمان به بعد، رسانه‌های وابسته به گولن آشکارا انتقاد از ایران را آغاز کردند. این انتقادات شامل برخی اتهام‌زنی‌ها به تهران نیز می‌شد: از جمله حمایت تهران از پ.ک.ک. این اتهام‌زنی‌ها تا جایی پیش رفت که سفرای ایران در آنکارا نامه‌ای اعتراضی به روزنامه زمان نوشتند. همچنین مطبوعات مرتبط با گولن به‌طور گسترده مقاله‌ای از روزنامه واشنگتن پست مربوط به سال ۲۰۱۳ را منتشر کردند که در آن ادعا شده بود هاکان فیدان اسامی ۱۰ تن از ایرانیانی که با سازمان اطلاعات اسرائیل (موساد) همکاری می‌کنند را در اختیار تهران قرار داده است. فیدان همچنین به ارتباط با یک گروه مخفی مرتبط با ایران به نام «سلام توحید» متهم شد. گفته می‌شد که حامیان گولن از سال ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۴ تحقیقاتی را با محوریت ارتباط ایران با این گروه شبه‌نظامی فعال در دهه ۱۹۹۰ آغاز کرده بودند. در سال ۲۰۱۴ بود که یک دادستان ترکیه‌ای دستور بازداشت افرادی که در این تحقیقات دست داشتند را به اتهام شنود غیرقانونی صادر کرد. مأموران پلیس مرتبط با گولن متهم شدند که در جریان این تحقیقات بیش از ۲ هزار و ۵۰۰ نوار صوتی حاوی مکالمات اعضای انجمن‌های شیعه ترکیه، روزنامه‌نگاران، وزرا، وزارت اطلاعات و حتی اردوغان را جمع‌آوری کرده‌اند. در کیفرخواست دادستان که اوایل سال ۲۰۱۴ میلادی تکمیل شد به دخالت رؤسای پلیس، دادستان‌ها و قضات در این مسئله اشاره شده و از این اقدامات به عنوان «توطئه» نام برد. بعدها اعلام شد که هدف این توطئه نه‌فقط فرایند صلح با کردها بلکه ابتکار مبادله سوخت هسته‌ای ۲۰۱۰ با ایران بوده که به‌طور مشترک توسط رجب طیب اردوغان و لولا داسیلوا، رئیس‌جمهوری برزیل، دنبال می‌شد. همچنین بعدها گزارش‌های زیادی از تلاش دیپلمات‌های وابسته به جنبش گولن برای تخریب روابط آنکارا-تهران منتشر شد. همچنین گولنیست‌های سنی کاملاً سیکستما تیک از ایران به عنوان سبوری برای تلاش‌های خود به منظور تعامل با بدعت‌های مطرح‌شده توسط جامعه علوی استفاده کرده‌اند. بیشتر ناظران زمانی که دولت ترکیه دستور تعطیلی ۱۳ انجمن علوی را صادر کرد، شگفت‌زده شدند. با این حال بنا بر اعلام علی کنعان اوغلو، نماینده سابق حامی کردها و بنیاد علوی، این انجمن‌ها در واقع نهادهای مرتبط با گولن بودند. کنعان اوغلو به المانی‌تور گفته که این انجمن‌ها برای همکاری با حزب عدالت و توسعه تأمین مالی می‌شدند و هدفشان جذب علوی‌ها برای مقابله با ایران بوده است. با این حال بایرام سینکایا از دانشگاه ییلدریم بیاتزی مخالف این ایده است که او به المانی‌تور گفته بود که جنبش گولن به نام مقابله با نفوذ ایران در میان علویان در واقع نفوذ خود را در میان علویان توسعه می‌داد و در نهایت اینکه، گولن با استفاده از احساسات ضد ایرانی در ایالات متحده و اسرائیل و ایستادن در کنار سیاست‌های واشنگتن و تل‌آویو در برابر ایران، تبعید خودخواسته خود را در پنسلوانیای آمریکا طولانی‌تر کرده است.

در واقع گولن علاوه بر هدف قرار دادن ایران به عنوان ابزاری برای تضعیف اردوغان، از این مسئله به عنوان راهی برای ایجاد روابط حسنه با ایالات متحده استفاده می‌کرد. به نظر می‌رسد که گولنیست‌ها نقش محوری در به زمین زدن رضا ضراب، تاجر ایرانی-ترکیه‌ای داشتند، کسی که در آمریکا به اتهامات مختلفی از جمله دور زدن تحریم‌ها علیه ایران بازداشت شد. دسامبر ۲۰۱۳ بود که پلیس و دادستان‌های ترکیه‌ای مرتبط با جنبش گولن اتهاماتی را علیه رضا ضراب و سه وزیر دولت اردوغان مطرح کردند. این اتهامات حول نقش ضراب در دور زدن تحریم‌ها علیه ایران در موضوع پرداخت پول واردات گاز طبیعی ایران از طریق تحویل فیزیکی طلا بود. این جنجال در نهایت با دخالت اردوغان پایان یافت اما در نهایت سه تن از وزرای دولت استعفا دادند.

حمله قرار می‌دهد. آنها می‌گویند مصطفی اوزجان و تیمش تمام پول‌های سازمان را مصادره کرده و مهم‌ترین منابع مالی سازمان، از جمله بانک آسیا، هلدینگ کاپتاک، توسکون (کنفدراسیون بازرگانان و صاحبان صنایع ترکیه) همگی تحت کنترل مصطفی اوزجان عمل می‌کنند و این تسلط بر منابع مالی سازمان باعث سوءاستفاده‌های شخصی و افول جایگاه سازمان گردیده است. جریانات فرصت‌طلب نیز براساس موازنه قوا عمل می‌کنند، مانند روزنامه‌نگاران و دانشگاهیان گولنیست فراری از ترکیه. آنها به نوعی منفعت‌طلب هستند و موضع روشنی در برابر حوادث و گروه‌های متخاصم نمی‌گیرند. سعی می‌کنند با نوشتن و گفتن اینکه این بحث‌ها به سازمان آسیب می‌زند، راه میان‌راهی پیدا کنند. برای نمونه، اظهارات اعتراف‌گونه و انتقادات عثمان شیمشک، از چهره‌های نزدیک به فتح‌الله گولن، نسبت به برخی مسائل و روندها در جلسه‌ای که در عمارت گولن در پنسیلوانیا برگزار شد، باعث ضرب و شتم و اخراج او از جلسه و عمارت شد. در بحث اخراج او، هیچ‌کس جز چند نفر نتوانست موضع روشنی اتخاذ کند. چنین می‌نماید شیمشک در آن جلسه انتقاداتی را علیه روندهای موجود و همچنین شخص مصطفی اوزجان مطرح کرده بود. عثمان شیمشک اعتقاد داشت که فتح‌الله گولن توسط اطرافیان‌ش هدایت می‌شود و این شامل تلاش برای کودتا نیز می‌شد. بنابراین، او به‌طور ضمنی اعتراف کرد که سازمان گولن در کودتا دست داشته است. این اعتراف در درون سازمان به اعترافی که منجر به استرداد به ترکیه می‌شود تفسیر شد. مرگ مشکوک مهمت علی شنگول در آلمان در سال ۲۰۲۱ که در پنسیلوانیا مسموم شده و از او به عنوان وارث فتح‌الله گولن یاد می‌شد، باعث شد تا شیمشک به رعب و وحشت بیفتد و از ترس اینکه گولن نیز ممکن است مسترد شده و ممکن است خودش نیز کشته شود، تصمیم گرفت باقی‌مانده زندگی خود را در کشوری غیر از ایالات متحده آمریکا بگذراند.

دشمنی گولنیست‌ها با ایران

از آنجایی که فتح‌الله گولن به‌طور سنتی اسلام شیعی را یک تهدید می‌دانست، رویکرد ضد ایرانی او پیش از همه و در درجه نخست ریشه در نگاه ایدئولوژیک او داشت. گولن در سال ۱۹۹۷ در مصاحبه‌ای با بی‌بی‌یوزیل به وضوح به این گرایش خود اشاره کرد. او در این مصاحبه از «صدور یک درک (به گفته او) متعصبانه و فرقه‌ای از دین به نام انقلاب اسلامی» انتقاد کرده و ایرانیان را به فرقه‌گرایی متهم کرده بود. گولن همچنین با اشاره به رقابت تاریخی ایران و ترکیه از «توسعه طلبی پارسی در منطقه» به عنوان خطری جدی یاد کرده است. واقعیت این است که گولنیست‌ها در تمام این سال‌ها

خواهد کرد. این گروه اعتقاد دارند؛ اشتباهاتی که رخ داده خطای فتح‌الله گولن، رهبر گروه نبوده، بلکه ناشی از خطای مسئولین پایین دستی است. هر اتفاقی بیفتد، اعضای سازمان باید تحمل کنند و بدون برهم زدن وحدت و یکپارچگی سازمان به راه خود ادامه دهند. در حال حاضر این دیدگاه در ترکیه طرفداری ندارد، اما در خارج از کشور هنوز قائلین به این دیدگاه وجود دارند.

تجددگرایان از انتقاد کردن مستقیم از فتح‌الله گولن، خودداری کرده و مرتباً وفاداری خود را به جنبش اعلام می‌کنند. به باور تجددگرایان، سنت‌گرایان از درک روح زمان عاجز بوده و در گمراه کردن فتح‌الله گولن مسئولیت بزرگی دارند. آنها سنت‌گرایان را مقصر انشعاب‌های بزرگ در سطح مردم و بی‌اعتمادی در سطوح بالای سازمان می‌دانند. با اینکه این گروه رهبر مشخصی ندارد ولی با توجه به مواضع باز و انتقادی آن به سرعت بزرگ شده و طرفداران زیادی را جلب می‌کند. کسانی که در این گروه هستند از مواردی مانند ایجاد ساختار جدید براساس شایستگی و صلاحیت، ایجاد سیستم قابل حسابرسی مبتنی بر شفافیت، پاسخگو کردن دست‌اندرکاران فاسد و مسیبان رساندن سازمان به وضعیت تاسف‌بار فعلی دفاع می‌کنند.

گروه مصطفی اوزجان، یکی دیگر از انشعاب‌ها است. مصطفی اوزجان در سال ۱۹۷۵ در سازمان دیانت مشغول به کار شد. او در سال ۱۹۷۷ به‌عنوان معاون مفتی از میر منصوب شد. در همان سال با فتح‌الله گولن آشنا شده و به عضویت جمعیت گولن درآمد. وی تا زمان بازنشستگی به‌عنوان واعظ و روحانی مشغول به کار بود. منابع امنیتی ترکیه از او به‌عنوان مرد شماره یک غیرنظامی سازمان گولن یاد می‌کنند. اوزجان از چهره‌های مهم و مورد اعتماد جنبش بوده و در زمان مسئولیت خود در ترکیه مسئولیت طولانی مدت کلیه امور مالی جنبش گولن را بر عهده داشت. تسلط بر منابع مالی و اقتصادی سازمان و حمایت برخی جریان‌های آلمانی از او باعث قدرت‌گیری هر چه بیشتر او و ایجاد تیم وفادار به او گردید. او با کنترل کامل فرآیندهای اقتصادی و همچنین حمایت مالی از بسیاری از مسئولین و روحانیون سازمانی به یک رهبر قوی در سازمان تبدیل شد، تا جایی که حتی عادل اوکسوز را که با بارباروس کوجاکورت همکاری می‌کرد، به سمت خود جذب کرد.

گروه بارباروس کوجاکورت از دیگر انشعاب‌های متنفذ یاد می‌شود. بارباروس کوجاکورت، از چهره‌های محرم‌الاسرار سازمان بوده و اطلاعات و روابط مهم و پشت پرده تمام عملیات‌های غیرقانونی سسی چهل سال اخیر سازمان را در اختیار دارد. گروه تحت امر بارباروس نیز مانند گروه‌های دیگر، رقابتی درون سازمانی خود را مقصر جلوه داده و رقیبش مصطفی اوزجان و تیمش را هدف